

Metodický pokyn MP-02-2016/dodatok č. 1

Dátum účinnosti: 1.4.2019

**Zabezpečenie prípravy
hlavných inštruktorov a inštruktorov
pre praktické vyučovanie u zamestnávateľa
na pracovisku praktického vyučovania
(systém duálneho vzdelávania)**

Dodatkom č. 1 sa vydáva metodický pokyn v aktualizovanom plnom znení.

	Vypracoval	Prerokované
Meno	Ladislav Kováč, Peter Fečík	Rada zamestnávateľov pre SDV
Dátum	20.2.2019	20.2.2019
		Andrej Hutta, predseda RZSDV

Obsah

Úvod.....	3
1. Legislatívne východiská	3
2. Činnosť hlavného inštruktora a inštruktora v systéme duálneho vzdelávania.....	6
2.1 Hlavný inštruktor.....	6
2.2 Inštruktor	7
3. Príprava inštruktorov pre systém duálneho vzdelávania.....	8
3.1 Lektor prípravy hlavných inštruktorov pre SDV	8
3.2 Príprava hlavných inštruktorov pre systém duálneho vzdelávania.....	8
3.2.1 Obsah prípravy hlavných inštruktorov pre SDV	9
3.2.2 Rozsah prípravy hlavných inštruktorov pre SDV	10
3.3 Príprava inštruktorov pre systém duálneho vzdelávania	10
3.3.1 Obsah prípravy inštruktorov pre SDV	10
3.3.2 Rozsah prípravy inštruktorov pre SDV	11
4. Ukončenie prípravy hlavných inštruktorov a inštruktorov pre SDV	11
4.1 Certifikát hlavného inštruktora a certifikát inštruktora	11
4.1.1 Certifikát hlavného inštruktora pre SDV.....	12
4.1.2 Certifikát inštruktora pre SDV	12
4.1.3 Evidencia vydaných certifikátov	12
5. Absolvovanie prípravy „hlavných“ inštruktorov a „poverených“ inštruktorov do 31.8.2018 ..	12
6. Záver	12
7. Prílohy.....	12
7.1. Vzor žiadosti o splnomocnenie k príprave inštruktorov pre SDV a vzor čestného prehlásenia.....	12
7.2. Vzor splnomocnenia k príprave inštruktorov pre SDV.	12
7.3. Vzor prezenčnej listiny z prípravy inštruktorov pre SDV.....	12
7.4. Vzor certifikátu hlavného inštruktora pre SDV.....	12
7.5. Vzor certifikátu inštruktora pre SDV.	12
7.6. Vzor evidencie vydaných certifikátov hlavných inštruktorov a certifikátov inštruktorov pre SDV.....	12

Úvod

Praktické vyučovanie, ktoré je hlavnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania v systéme duálneho vzdelávania, sa vykonáva u zamestnávateľa pod vedením hlavného inštruktora, inštruktora alebo majstra odbornej výchovy. Praktické vyučovanie u zamestnávateľov môže byť poskytované v systéme duálneho vzdelávania (SDV) alebo v systéme školského vzdelávania (SŠV). **Miestom, na ktorom žiak vykonáva praktické vyučovanie pod vedením hlavného inštruktora alebo inštruktora je v systéme duálneho vzdelávania pracovisko praktického vyučovania.** V systéme školského vzdelávania žiak vykonáva praktické vyučovania iba pod vedením inštruktora.

Hlavný inštruktor a inštruktor ako vzdelávajúca osoba, je kľúčovým faktorom kvality a príťažlivosti odborného vzdelávania a prípravy. Významne prispieva k uplatniteľnosti absolventa odborného vzdelávania na trhu práce.

Hlavný inštruktor a inštruktor svojou vzdelávacou činnosťou môžu pozitívne ovplyvniť konkurencieschopnosť podniku, ako aj profesionálnu a osobnú perspektívu jeho zamestnancov. Prípravu hlavného inštruktora a inštruktora, ktorá je základným predpokladom úspešnosti odborného vzdelávania a prípravy u zamestnávateľov, zabezpečuje stavovská alebo profesijná organizácia (SaPO).

Rada zamestnávateľov pre systém duálneho vzdelávania (RZSDV) , uvedomujúc si dôležitosť prípravy inštruktorov na odborné vzdelávanie v súlade s požiadavkami zamestnávateľov, v súlade s § 32 ods. 2 písm. d) zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave vydáva po prerokovaní so stavovskými a profesijnými organizáciami tento metodický pokyn upravujúci zabezpečenie prípravy inštruktorov pre systém duálneho vzdelávania. Metodický pokyn je určený pre všetky stavovské a profesijné organizácie s vecnou pôsobnosťou k jednotlivým skupinám odborov vzdelávania podľa vyhlášky č. 251/2018 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania.

Novela zákona o odbornom vzdelávaní a príprave s účinnosťou od 1.9.2018 upravuje okrem pozície inštruktora aj pozíciu hlavný inštruktor.

Metodický pokyn upravujúci zabezpečenie prípravy hlavného inštruktora a inštruktora pre SDV využíva skúsenosti uvedených krajín v duálnom vzdelávaní a vychádza z odporúčaní zahraničných komôr pôsobiacich na území Slovenska pre oblasť prípravy zamestnancov zamestnávateľa, pod vedením ktorých vykonáva žiak s učebnou zmluvou praktické vyučovanie u zamestnávateľa..

Pozn.:

Členenie prípravy zamestnancov pre systém duálneho vzdelávania, určené týmto metodickým pokynom, zodpovedá systému prípravy zamestnancov, ktorí vzdelávajú žiakov v duálnom vzdelávaní, napr. v Nemecku, Rakúsku a Švajčiarsku. Uvedené systémy duálneho vzdelávania delia vzdelávajúcich zamestnancov na trénerov (inštruktorov) a na poverených zamestnancov. Hlavnou osobou zodpovedajúcou za duálne vzdelávanie u zamestnávateľa je tréner označovaný aj ako inštruktor (Ausbilder) alebo ako AdA inštruktor.

Jeho prípravu upravuje vyhláška (napr. v Nemecku Ausbildereignungsverordnung – AEVO) a príprava je označovaná ako školenie školiteľov (Ausbildung der Ausbilder, AdA-Schein). Tréneri musia predložiť dôkaz o kvalifikácii pre vzdelávanie v systéme duálneho vzdelávania. Dôkazom je absolvovanie skúšky AEVO. Prípravu trénerov na vykonanie „AdA“ skúšky poskytujú vzdelávacie organizácie.

Ostatní zamestnanci u zamestnávateľa poskytujúceho duálne vzdelávania sú uvádzaní v nemeckom duálnom systéme vzdelávania ako „poverení zamestnanci“ (Assistierte betriebliche Ausbildung -AbA). Ich prípravu pre poskytovanie praktického vyučovania zabezpečuje priamo zamestnávateľ najčastejšie prostredníctvom svojich AdA trénerov. Príprava poverených zamestnancov nie je legislatívne upravená.

Uvedený systém prevzatý zo zahraničných systémov duálneho vzdelávania možno prepojiť so systémom duálneho vzdelávania nasledovne:

Tréner (AdA inštruktor) = hlavný inštruktor

Poverený zamestnanec (AbA inštruktor) = inštruktor

1. Legislatívne východiská

Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave v znení neskorších predpisov:

§ 9 Pracovisko praktického vyučovania

- (1) Na pracovisku praktického vyučovania sa vykonáva odborný výcvik alebo odborná prax žiaka, ktorý sa pripravuje v systéme duálneho vzdelávania.
- (2) Na pracovisku praktického vyučovania žiak vykonáva
  - a) odborný výcvik alebo odbornú prax pod vedením hlavného inštruktora alebo inštruktora,
  - b) odborný výcvik pod vedením majstra odbornej výchovy alebo
  - c) odbornú prax pod vedením učiteľa odbornej praxe alebo majstra odbornej výchovy.
- (3) Odborný výcvik alebo odbornú prax na pracovisku praktického vyučovania môžu pod vedením jedného inštruktora vykonávať najviac traja žiaci.
- (4) Najvyšší počet žiakov v skupine na jedného hlavného inštruktora pre jednotlivé študijné odbory a jednotlivé učebné odbory alebo ich zamerania je uvedený v prílohách vyhlášky č. 251/2018 Z. z. o systave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania.
- (5) Hlavný inštruktor alebo inštruktor poskytuje majstrovi odbornej výchovy alebo učiteľovi odbornej praxe, ktorého určí zamestnávateľ, informácie o činnosti, ktorú žiak počas praktického vyučovania vykonával a o správaní žiaka; ak zamestnávateľ nezamestnáva majstra odbornej výchovy alebo učiteľa odbornej praxe, určí ho riaditeľ strednej odbornej školy. Najvyšší počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy alebo učiteľa odbornej praxe, ktorému hlavný inštruktor alebo inštruktor poskytuje informácie, je 40 žiakov. Najvyšší počet žiakov na jedného hlavného inštruktora, ktorému inštruktor poskytuje informácie, je 40 žiakov.

§ 21 Zamestnávateľ v procese praktického vyučovania

- (3) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby sa praktické vyučovanie vykonávalo
  - a) v súlade s ustanovenou organizáciou výchovy a vzdelávania v stredných školách,
  - b) cvičnou prácou a produktívnou prácou, ktoré zodpovedajú povolaniu, skupine povolaní alebo odborným činnostiam, na ktoré sa žiak pripravuje a
  - c) pod vedením majstra odbornej výchovy, učiteľa odbornej praxe, hlavného inštruktora alebo inštruktora.

§ 21b Hlavný inštruktor

- (1) Hlavný inštruktor je fyzická osoba, pod vedením ktorej žiak vykonáva praktické vyučovanie na pracovisku praktického vyučovania, ak
  - a) je v pracovnoprávnom vzťahu so zamestnávateľom alebo je zamestnávateľom, ktorý je samostatne zárobkovo činná osoba,
  - b) dosiahla najmenej
    1. stredné odborné vzdelanie v príslušnom učebnom odbore alebo v príbuznom učebnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje,
    2. úplné stredné odborné vzdelanie v príslušnom študijnom odbore alebo v príbuznom študijnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje, alebo
    3. vyššie odborné vzdelanie v príslušnom študijnom odbore alebo v príbuznom študijnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje,
  - c) vykonávala najmenej päť rokov povolanie alebo odborné činnosti v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný študijný odbor alebo v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný učebný odbor, v ktorom sa žiak pripravuje,
  - d) má preukaz alebo iný doklad preukazujúci odbornú spôsobilosť, ak sa na výkon príslušného povolania takáto odborná spôsobilosť vyžaduje,
  - e) má potvrdenie o absolvovaní prípravy hlavného inštruktora vydané príslušnou stavovskou organizáciou alebo príslušnou profesijnou organizáciou zameranej na
    1. zabezpečenie práva povinností žiaka pri praktickom vyučovaní,
    2. organizáciu praktického vyučovania,
    3. opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri praktickom vyučovaní,
    4. hmotné zabezpečenie žiaka,
    5. finančné zabezpečenie žiaka,
    6. vzdelávacie štandardy pre praktické vyučovanie pre príslušný študijný odbor alebo pre príslušný učebný odbor,
    7. základné znalosti z oblasti pedagogiky, psychológie a didaktiky,
    8. koordináciu praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania,
    9. spôsob účasti hlavného inštruktora na hodnotení a klasifikácii žiaka.

(2) Stupeň dosiahnutého vzdelania podľa odseku 1 písm. b) sa nevyžaduje, ak hlavný inštruktor vykonal skúšku na overenie odbornej spôsobilosti podľa osobitného predpisu^{U82}) pre príslušné povolanie alebo pre príslušné odborné činnosti.

(3) Fyzická osoba, ktorá prvýkrát začne vykonávať činnosť hlavného inštruktora a nespĺňa podmienku podľa odseku 1 písm. e), splní ju do jedného roka od začiatku výkonu činnosti hlavného inštruktora.

§ 22 Inštruktor

(1) Inštruktor je fyzická osoba, pod vedením ktorej žiak vykonáva praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktického vyučovania, ak

a) je v pracovnoprávnom vzťahu so zamestnávateľom alebo je zamestnávateľom, ktorý je samostatne zárobkovo činná osoba,

b) dosiahla najmenej

1. stredné odborné vzdelanie v príslušnom učebnom odbore alebo v príbuznom učebnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje,

2. úplné stredné odborné vzdelanie v príslušnom študijnom odbore alebo v príbuznom študijnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje, alebo

3. vyššie odborné vzdelanie v príslušnom študijnom odbore alebo v príbuznom študijnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje,

c) vykonávala najmenej tri roky povolanie alebo odborné činnosti v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný študijný odbor alebo v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný učebný odbor, v ktorom sa žiak pripravuje,

d) má preukaz alebo iný doklad preukazujúci odbornú spôsobilosť, ak sa na výkon príslušného povolania takáto odborná spôsobilosť vyžaduje a

e) má potvrdenie o absolvovaní prípravy inštruktora vydané príslušnou stavovskou organizáciou alebo príslušnou profesijnou organizáciou zameranej na

1. zabezpečenie práv a povinností žiaka pri praktickom vyučovaní,

2. organizáciu praktického vyučovania,

3. opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri praktickom vyučovaní,

4. hmotné zabezpečenie žiaka,

5. finančné zabezpečenie žiaka,

4. vzdelávacie štandardy pre praktické vyučovanie pre príslušný študijný odbor alebo pre príslušný učebný odbor,

5. spôsob účasti inštruktora na hodnotení a klasifikácii žiaka.

(2) Stupeň dosiahnutého vzdelania podľa odseku 1 písm. b) sa nevyžaduje, ak inštruktor vykonával najmenej päť rokov povolanie alebo odborné činnosti v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný študijný odbor alebo v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný učebný odbor, v ktorom sa žiak pripravuje.

(3) Fyzická osoba, ktorá prvýkrát začne vykonávať činnosť inštruktora a nespĺňa podmienku podľa odseku 1 písm. e), splní ju najneskôr do jedného roka od začiatku výkonu činnosti inštruktora.

§ 32 Stavovská organizácia a profesijná organizácia

(2) Stavovská organizácia a profesijná organizácia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy

d) zabezpečuje prípravu hlavných inštruktoren a inštruktoren a vydáva potvrdenia o absolvovaní prípravy hlavného inštruktora a potvrdenie o absolvovaní prípravy inštruktora,

§ 56

(1) Fyzická osoba, ktorá vykonávala činnosť inštruktora podľa predpisov účinných do 31. marca 2015, absolvuje prípravu inštruktora podľa § 22 ods. 1 písm. e) najneskôr do 31. augusta 2016.

(2) Do 31. augusta 2019 môže vykonávať činnosť inštruktora aj fyzická osoba, ktorá nespĺňa podmienku podľa § 22 ods. 1 písm. b) druhého bodu, ak dosiahla stredné odborné vzdelanie v príbuznom učebnom odbore.

(3) Do 31. augusta 2019 môže vykonávať činnosť inštruktora aj fyzická osoba, ktorá nespĺňa podmienku podľa § 22 ods. 1 písm. b) tretieho bodu, ak dosiahla stredné odborné vzdelanie v príbuznom učebnom odbore alebo úplné stredné odborné vzdelanie v príbuznom študijnom odbore.

2. Činnosť hlavného inštruktora a inštruktora v systéme duálneho vzdelávania

Zamestnávateľ v systéme duálneho vzdelávania výlučne zodpovedá za organizáciu, obsah a kvalitu praktického vyučovania žiaka a na ten účel uhrádza všetky náklady spojené s financovaním praktického vyučovania.

Hlavný inštruktor a inštruktor v SDV vykonáva činnosti spojené s výkonom praktického vyučovania žiaka, pri ktorom žiak získava zručnosti, vedomosti a spôsobilosti potrebné pre uplatnenie sa na trhu práce.

Inštruktor vedie žiakov v rámci individuálnej formy praktického vyučovania v rozsahu výrobných činností, ktorá zodpovedá jeho pracovnému zaradeniu. Hlavný inštruktor vedie žiakov v rámci skupinovej formy praktického vyučovania v rozsahu výrobných činností, ktorá zodpovedá jeho pracovnému zaradeniu

Činnosť inštruktora môže byť zameraná aj na plánovanie a prípravu poskytovania praktického vyučovania, tvorbu obsahu praktického vyučovania, prípravu postupov overovania získaných zručností, koordináciu praktického vyučovania žiaka za účasti viacerých inštruktórov na rôznych miestach praktického vyučovania u zamestnávateľa, na spoluprácu so strednou odbornou školou a pod.

Inštruktor nemôže klasifikovať žiaka z predmetu praktického vyučovania, teda známkovať žiaka. Inštruktor sa podieľa na hodnotení a klasifikácii žiaka spôsobom dohodnutým so školou v zmluve o duálnom vzdelávaní (SDV) alebo v zmluve o poskytovaní praktického vyučovania (SŠV). Najčastejšie inštruktor spracováva hodnotiaci list žiaka, ktorého vzor je prílohou k zmluve o duálnom vzdelávaní alebo k zmluve o poskytovaní praktického vyučovania.

2.1 Hlavný inštruktor

Hlavný inštruktor je fyzická osoba, pod vedením ktorej skupina žiakov vykonáva praktické vyučovanie na pracovisku praktického vyučovania.

Hlavný inštruktor komplexne zabezpečuje odborné vzdelávanie a prípravu na pracovisku praktického vyučovania.

Predpoklady na výkon činnosti hlavného inštruktora:

- základné pedagogické vedomosti a zručnosti,
- komunikačné a prezentačné zručnosti,
- ochota a schopnosť odovzdať vedomosti a zručnosti,
- schopnosť prebrať zodpovednosť za vzdelávanie,
- empatia, trpezlivosť, sebaovládanie,
- schopnosť riešiť konfliktné situácie a zvládať stres,
- rešpektovanie firemnej kultúry, byť morálnym vzorom,
- schopnosť individuálneho prístupu k osobnosti žiaka,
- organizačné zručnosti,
- znalosť legislatívnych predpisov upravujúcich praktické vyučovanie, znalosť práce so vzorovými učebnými plánmi a vzorovými učebnými osnovami, a pod.

Odporúčania RZSDV pre zamestnávateľov:

Zamestnávateľ určí na každé pracovisko praktického vyučovania minimálne jedného hlavného inštruktora.

Zamestnávateľ s väčším počtom žiakov a inštruktórov určí na pracovisku praktického vyučovania primeraný počet hlavných inštruktórov vo vzťahu k počtu inštruktórov. Zamestnávateľ určí počet hlavných inštruktórov podľa celkového počtu žiakov a inštruktórov, podľa náročnosti organizácie praktického vyučovania a podľa náročnosti cvičných a produktívnych prác, ktoré žiaci vykonávajú v rámci praktického vyučovania.

Ak zamestnávateľ poskytuje praktické vyučovanie na viacerých pracoviskách praktického vyučovania, ktoré majú rovnaký charakter svojim vybavením a vykonávanými činnosťami (napr. obchodné reťazce), môže určiť najmenej jedného hlavného inštruktora pre viacero pracovísk praktického vyučovania v rámci daného mesta, obce alebo okresu. Pri určení väčšieho počtu hlavných inštruktórov na viacero pracovísk praktického vyučovania rovnakého charakteru zamestnávateľ zohľadní počet žiakov a inštruktórov, vzdialenosť pracovísk

praktického vyučovania od miesta výkonu práce hlavného inštruktora a iné skutočnosti, majúce vplyv na výkon praktického vyučovania.

Rozsah činností vykonávaných hlavným inštruktorom:

- ✓ plánovanie a príprava poskytovania praktického vyučovania,
- ✓ tvorba obsahu praktického vyučovania,
- ✓ príprava postupov overovania získaných zručností,
- ✓ zadelovania žiakov na výkon praktického vyučovania pod vedením inštruktora,
- ✓ preraďovanie žiakov medzi inštruktormi,
- ✓ koordinácia praktického vyučovania najviac 40 žiakov za účasti viacerých inštruktora na rôznych miestach praktického vyučovania u zamestnávateľa,
- ✓ zabezpečovanie školenia žiakov z oblasti BOZP a PO,
- ✓ spolupráca so strednou odbornou školou,
- ✓ organizácia a spolupráca pri ukončovaní štúdia,
- ✓ vedenie žiakov pri výkone praktického vyučovania,
- ✓ pridelovanie cvičnej alebo produktívnej práce,
- ✓ sledovanie pracovnej činnosti žiakov, dodržiavania bezpečnosti, dodržiavania pracovných postupov a pod.,
- ✓ usmerňovanie žiakov pri vykonávaných činnostiach v rámci praktického vyučovania,
- ✓ oboznamovanie žiakov s náplňou vyučovacieho dňa,
- ✓ hodnotenie pracovnej činnosti žiakov,
- ✓ príprava podkladov a podieľanie sa na hodnotení a klasifikácii žiakov,
- ✓ príprava podkladov pre hmotné a finančné zabezpečenie žiakov.
- ✓ spolupráca s rodičmi, atď.

Pod vedením jedného hlavného inštruktora môžu vykonávať v jeden vyučovací deň 1. ročníka a v jeden vyučovací deň vyšších ročníkov praktické vyučovanie počet žiakov určený pre príslušný odborov vzdelávania vo vyhláske č. 251/2018 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania.

2.2 Inštruktor

Inštruktor je fyzická osoba, pod vedením ktorej žiak vykonáva praktické vyučovanie na pracovisku praktického vyučovania.

Predpoklady na výkon činnosti inštruktora:

- základné pedagogické vedomosti a zručnosti,
- komunikačné zručnosti,
- ochota a schopnosť odovzdať vedomosti a zručnosti,
- schopnosť prebrať zodpovednosť za vzdelávanie,
- empatia, trpezlivosť, sebaovládanie,
- schopnosť riešiť konfliktné situácie a zvládať stres,
- rešpektovanie firemnej kultúry, byť morálnym vzorom,
- schopnosť individuálneho prístupu k osobnosti žiaka,
- základná znalosť legislatívnych predpisov upravujúcich praktické vyučovanie,
- znalosť práce s tematickým plánom a preraďovacím plánom vzdelávania a pod.

Inštruktor v SDV vykonáva činnosti priamo spojené s výkonom praktického vyučovania žiaka, ktoré sú zamerané na prípravu žiaka na výkon povolania, pre ktoré sa žiak pripravuje. Inštruktor vedie žiakov v rámci praktického vyučovania v rozsahu výrobných činností, ktorá zodpovedá jeho pracovnému zaradeniu.

Inštruktor vedie základnú dokumentáciu spojenú s praktickým vyučovaním ako napr. dochádzku žiaka, hodnotiaci list žiaka, podklady pre hmotné a finančné zabezpečenie žiaka a pod..

Inštruktor sa v oblasti praktického vyučovania riadi pokynmi hlavného inštruktora a zamestnanca zodpovedného za vzdelávanie u zamestnávateľa (personálny rozvoj, oddelenie ľudských zdrojov a pod.), ak je u zamestnávateľa určený.

Rozsah činností vykonávaných inštruktorom:

- ✓ vedenie žiakov pri výkone praktického vyučovania,
- ✓ pridelovanie cvičnej alebo produktívnej práce,
- ✓ sledovanie pracovnej činnosti žiakov, dodržiavania bezpečnosti, dodržiavania pracovných postupov a pod.,
- ✓ usmerňovanie žiakov pri vykonávaných činnostiach v rámci praktického vyučovania,
- ✓ oboznamovanie žiakov s náplňou vyučovacieho dňa,
- ✓ hodnotenie pracovnej činnosti žiakov,
- ✓ príprava podkladov a podieľanie sa na hodnotení a klasifikácii žiakov,
- ✓ príprava podkladov pre hmotné a finančné zabezpečenie žiakov.
- ✓ atď.

Pod vedením jedného inštruktora môžu vykonávať v jeden vyučovací deň praktické vyučovanie najviac traja žiaci.

3. Príprava inštruktorov pre systém duálneho vzdelávania

Zabezpečenie prípravy inštruktorov pre SDV stavovskými a profesijnými organizáciami sa delí na:

- A. Výber a príprava lektorov prípravy hlavných inštruktorov pre SDV.
- B. Prípravu hlavných inštruktorov a inštruktorov pre SDV.

Príprava hlavných inštruktorov a inštruktorov pre systém duálneho vzdelávania sa ďalej delí na:

- ☞ prípravu hlavných inštruktorov pre SDV,
- ☞ prípravu inštruktorov pre SDV.

3.1 Lektor prípravy hlavných inštruktorov pre SDV

Lektor prípravy hlavných inštruktorov pre SDV je fyzická osoba vykonávajúca prípravu hlavných inštruktorov pre SDV, ktorá má:

- ✓ prax v niektorej z týchto činností:
  - lektorská činnosť,
  - pedagogická činnosť,
  - riadiaca činnosť,
  - iná príbuzná činnosť.
- ✓ odbornosť zodpovedajúcu obsahu prípravy hlavných inštruktorov,
- ✓ schopnosť naučiť a pracovať so skupinou (skúsenosť s prácou so žiakmi a rodičmi je výhodou).

Lektora prípravy hlavných inštruktorov pre SDV môže nominovať:

- stavovská alebo profesijná organizácia,
- združenie zamestnávateľov,
- komora,
- cech,
- zamestnávateľ poskytujúci praktické vyučovanie v SDV, ktorý má viac ako 20 inštruktorov.

3.2 Príprava hlavných inštruktorov pre systém duálneho vzdelávania

Prípravu hlavných inštruktorov pre SDV zabezpečuje stavovská alebo profesijná organizácia s vecnou pôsobnosťou k odborom vzdelávania, v ktorých žiak vykonáva praktické vyučovanie pod vedením hlavného inštruktora. Na základe dohody medzi SaPO a po prerokovaní v rade zamestnávateľov pre systém duálneho vzdelávania výkon prípravy hlavných inštruktorov na základe dohody so SaPO realizuje od 1.4.2019 Republiková únia zamestnávateľov prostredníctvom lektora prípravy hlavných inštruktorov pre SDV.

3.2.1 Obsah prípravy hlavných inštruktorov pre SDV

I. Praktické vyučovanie u zamestnávateľa

- praktické vyučovanie u zamestnávateľa,
- požiadavky na výkon praktického vyučovania,
- hlavný inštruktor a inštruktor praktického vyučovania,
- zákon o odbornom vzdelávaní a príprave,
- vyhláška o odboroch vzdelávania a vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania,
- vyhláška o stredných školách,
- spôsobilosť zamestnávateľa pre poskytovanie praktického vyučovania,
- cvičná a produktívna práca žiakov,
- **opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri praktickom vyučovaní.**

II. Plánovanie a organizácia praktického vyučovania

- **organizácia, rozsah a výkon praktického vyučovania,**
- **vzdelávacie štandardy pre praktické vyučovanie pre príslušný študijný odbor alebo pre príslušný učebný odbor,**
- štátny vzdelávací program, školský vzdelávací program,
- rámcový učebný plán, učebný plán, učebné osnovy,
- tematický a preraďovací vzdelávací plán,
- dokumentácia praktického vyučovania,
- **koordinácia praktického vyučovania a teoretického vyučovania,**
- **spôsob účasti inštruktora na hodnotení a klasifikácii žiaka,**
- **hmotné a finančné zabezpečenie žiaka,**
- učebná zmluva.

III. Realizácia práce so žiakom na praktickom vyučovaní

- sprevádzanie žiaka hlavným inštruktorom a inštruktorom na praktickom vyučovaní tak, aby žiak bol na konci svojho štúdia pripravený a motivovaný vykonávať vybrané povolanie a bol pripravený zaradiť sa do pracovného procesu a života,
- porozumenie žiaka a hlavného inštruktora a inštruktora ako predpoklad úspešnosti odovzdávania a prijímania informácií, rešpektovanie a poznanie osobnosti žiaka,
- komunikácia so žiakom, s jeho zákonným zástupcom, so školou v rôznych situáciách a miestach,
- motivácia k spoločnému cieľu, prebudenie, udržanie motivácie žiaka o vybrané povolanie, rozvoj osobnosti žiaka,
- **základné znalosti z oblasti pedagogiky, psychológie a didaktiky,**
- **zabezpečenie práv a povinností žiaka pri praktickom vyučovaní.**

IV. Ukončenie prípravy hlavného inštruktora

- písomný test,
- skupinové vyhodnotenie,
- skupinový rozhovor.

Pozn.: Tučne zvýraznený text označuje zameranie prípravy hlavných inštruktorov určené zákonom o odbornom vzdelávaní a príprave.

3.2.2 Rozsah prípravy hlavných inštruktorov pre SDV

Zameranie prípravy hlavných inštruktorov pre SDV	Prezenčná forma prípravy hlavných inštruktorov pre SDV			Dištančná forma prípravy hlavných inštruktorov pre SDV	Celkový rozsah prípravy hlavných inštruktorov pre SDV
	1 deň	2 deň	3 deň		
I. Praktické vyučovanie u zamestnávateľa	2 h			16 h	40 h
II. Plánovanie a organizácia praktického vyučovania	6 h				
III. Realizácia práce so žiakom na praktickom vyučovaní		8 h	6 h		
IV. Ukončenie prípravy inštruktora - písomný test, vyhodnotenie, rozhovor			2 h		
SPOLU	8 h	8 h	8 h		

Pozn.:

Príprava hlavného inštruktora je organizovaná v dvoch fázach. Prvú fázu tvorí dvojdňová príprava zameraná na modul I. a modul II.. Druhú fázu tvorí jednodňová príprava zameraná na modul III., ktorej súčasťou je aj ukončenie prípravy inštruktora - písomný test, vyhodnotenie a rozhovor. Medzi prvou fázou a druhou fázou prípravy hlavného inštruktora absolvuje hlavný inštruktor dvojtýždňovú dištančnú formu prípravy inštruktora (samoštúdium) Príručky hlavného inštruktora, počas ktorej môže hlavný inštruktor konzultovať obsah prípravy s lektorom. Lektor prípravy hlavných inštruktorov môže prizvať k príprave hlavných inštruktorov skúseného hlavného inštruktora alebo odborníka z praxe a tak rozšíriť prípravu o skúsenosti z praxe.

3.3 Príprava inštruktorov pre systém duálneho vzdelávania

Prípravu inštruktorov pre SDV vykonáva zamestnávateľ poskytujúci praktické vyučovanie v SDV:

- ☞ prostredníctvom hlavného inštruktora, ktorý je jeho zamestnancom, na základe splnomocnenia od stavovskej alebo profesijnej organizácie, alebo prostredníctvom hlavného inštruktora, ktorý je zamestnancom spolupracujúceho zamestnávateľa, ktorý má osvedčenie pre systém duálneho vzdelávania,
- ☞ prostredníctvom majstra odbornej výchovy, ktorý je jeho zamestnancom, vykonávajúceho činnosť hlavného inštruktora alebo majstra odbornej výchovy zmluvnej školy, ktorý má potvrdenie o absolvovaní prípravy hlavného inštruktora, na základe splnomocnenia od stavovskej alebo profesijnej organizácie.

3.3.1 Obsah prípravy inštruktorov pre SDV

- I. Praktické vyučovanie u zamestnávateľa
  - praktické vyučovanie u zamestnávateľa,
  - požiadavky na výkon praktického vyučovania,
  - inštruktor praktického vyučovania,
  - cvičná a produktívna práca žiakov,
  - **opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri praktickom vyučovaní.**
- II. Plánovanie a organizácia praktického vyučovania
  - **organizácia**, rozsah a výkon **praktického vyučovania**,
  - **vzdelávacie štandardy pre praktické vyučovanie pre príslušný študijný odbor alebo pre príslušný učebný odbor**,
  - tematický a preraďovací vzdelávací plán,
  - dokumentácia praktického vyučovania,

- koordinácia praktického a teoretického vyučovania,
- **spôsob účasti inštruktora na hodnotení a klasifikácii žiaka,**
- **hmotné a finančné zabezpečenie žiaka,**
- učebná zmluva.

II. Realizácia práce so žiakom na praktickom vyučovaní

- sprevádzanie žiaka inštruktorom na praktickom vyučovaní tak, aby žiak bol na konci svojho štúdia pripravený a motivovaný vykonávať vybrané povolanie a bol pripravený zaradiť sa do pracovného procesu a života,
- porozumenie žiaka a inštruktora ako predpoklad úspešnosti odovzdávania a prijímania informácií, rešpektovanie a poznanie osobnosti žiaka,
- komunikácia so žiakom, s jeho zákonným zástupcom, so školou v rôznych situáciách a miestach,
- motivácia k spoločnému cieľu, prebudenie, udržanie motivácie žiaka o vybrané povolanie, rozvoj osobnosti žiaka,
- metodika a didaktika,
- **zabezpečenie práv a povinností žiaka pri praktickom vyučovaní.**

3.3.2 Rozsah prípravy inštruktorov pre SDV

Zameranie prípravy inštruktorov pre SDV	Príprava inštruktorov pre SDV
Praktické vyučovanie u zamestnávateľa	1 h
Plánovanie a organizácia praktického vyučovania	1 h
Realizácia práce so žiakom na praktickom vyučovaní	6 h
SPOLU	8 h

Pozn.: Príprava inštruktorov sa môže podľa potreby zamestnávateľa uskutočniť aj v inom časovom rozložení a to napr. ako 2 štvorhodinové prípravy inštruktora, ako 4 dvojhodinové prípravy inštruktora a pod.. Celkový rozsah prípravy inštruktora musí ostať zachovaný.

4. Ukončenie prípravy hlavných inštruktorov a inštruktorov pre SDV

Príprava inštruktorov pre SDV sa ukončuje písomným testom pri príprave hlavných inštruktorov.

Písomný test je dôkazom o úspešnom absolvovaní prípravy hlavného inštruktora pre výkon činností spojených s praktickým vyučovaním v rozsahu činnosti hlavného inštruktora.

Písomný test je zostavený z otázok zodpovedajúcich zameraniu prípravy hlavného inštruktora.

Písomný test má spravidla 50 otázok, z toho 20 otázok je z modulov I. a II. a 30 otázok z modulu III. prípravy inštruktora. Písomný test trvá spravidla 120 minút.

Písomný test sa koná za účasti lektora prípravy hlavných inštruktorov, zástupcu stavovskej alebo profesijnej organizácie, ak ho organizácia nominuje a zástupcu zamestnávateľa hlavného inštruktora, ak ho zamestnávateľ nominuje. V prípade, že nie je nominovaný zástupca stavovskej alebo profesijnej organizácie a ani zástupca zamestnávateľa, písomný test sa koná za účasti lektora prípravy hlavných inštruktorov.

4.1 Certifikát hlavného inštruktora a certifikát inštruktora

Certifikát hlavného inštruktora a certifikát inštruktora je potvrdením o absolvovaní prípravy hlavných inštruktora alebo prípravy inštruktora v zmysle zákona o odbornom vzdelávaní a príprave.

Certifikát hlavného inštruktora a certifikát inštruktora uvádza aj obsah prípravy a oprávnenie hlavného inštruktora alebo inštruktora vykonávať praktické vyučovanie na pracovisku praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania a súčasne aj v systéme školského vzdelávania.

Závazné vzory certifikátu hlavného inštruktora a certifikátu inštruktora pre SDV sú prílohou tohto metodického pokynu.

4.1.1 Certifikát hlavného inštruktora pre SDV

Certifikát hlavného inštruktora sa vydáva s platnosťou na dobu 7 rokov.

Podklady pre certifikát hlavného inštruktora spracováva organizácia vykonávajúca prípravu hlavných inštruktov a vystavuje stavovská alebo profesijná organizácia na základe prezenčnej listiny z prípravy hlavných inštruktov a ďalších podkladov z prípravy hlavných inštruktov.

4.1.2 Certifikát inštruktora pre SDV

Certifikát inštruktora sa vydáva s platnosťou na dobu 7 rokov.

Certifikát inštruktora spracováva zamestnávateľ vykonávajúci prípravu inštruktov a vydáva stavovská alebo profesijná organizácia na základe prezenčnej listiny z prípravy inštruktov a ďalších podkladov z prípravy inštruktov..

4.1.3 Evidencia vydaných certifikátov

Evidenciu vydaných certifikátov o absolvovaní prípravy hlavného inštruktora alebo inštruktora vedie stavovská alebo profesijná organizácia na tlačive podľa tejto metodiky.

5. Absolvovanie prípravy „hlavných“ inštruktov a „poverených“ inštruktov do 31.8.2018

Rada zamestnávateľov pre systém duálneho vzdelávania na základe oboznámenia sa s aplikačnou praxou prípravy „hlavných“ inštruktov a prípravy „poverených“ inštruktov v súlade s metodickým pokynom upravujúcim túto prípravu v predchádzajúcom období konštatovala, že príprava „hlavných“ inštruktov a príprava „poverených“ inštruktov, ktorá sa uskutočňovala do 31.8.2018 sa obsahom a rozsahom zhoduje s prípravou hlavných inštruktov a s prípravou inštruktov podľa tohto metodického pokynu.

Rada zamestnávateľov pre systém duálneho vzdelávania odporučila stavovským a profesijným organizáciám, vzhľadom na zmeny legislatívneho textu upravujúceho prípravu hlavného inštruktora a prípravu inštruktora s účinnosťou od 1.9.2018 a vzhľadom na zhodnosť obsahu a rozsahu uvedenej prípravy s prípravou zabezpečenou do 31.8.2017, uznať absolvovanie prípravy v období do 31.8.2018 ako prípravu podľa tohto metodického pokynu a v prípade požiadavky zamestnávateľa vydať nový certifikát o absolvovaní prípravy hlavného inštruktora a prípravy inštruktora.

6. Záver

Odborné vzdelávanie a príprava je investíciou do budúcnosti zamestnávateľa a dôležitou súčasťou firemnej kultúry. Príprava inštruktov, ktorí sú realizátormi vzdelávania u zamestnávateľa, si kladie za cieľ ukázať inštruktorm cestu prípravy žiakov na výkon povolania.

Metodika zabezpečenia prípravy inštruktov je otvorený dokument. Návrhy na jej úpravu sa predkladajú Rade zamestnávateľov pre systém duálneho vzdelávania.

7. Prílohy

- 7.1. Vzor žiadosti o splnomocnenie k príprave inštruktov pre SDV a vzor čestného prehlásenia.
- 7.2. Vzor splnomocnenia k príprave inštruktov pre SDV.
- 7.3. Vzor prezenčnej listiny z prípravy inštruktov pre SDV.
- 7.4. Vzor certifikátu hlavného inštruktora pre SDV.
- 7.5. Vzor certifikátu inštruktora pre SDV.
- 7.6. Vzor evidencie vydaných certifikátov hlavných inštruktov a certifikátov inštruktov pre SDV.